

Timo Kortelainen
Suonenjoen kaupunki
Maankäytön ja suunnittelun palvelualue
PL 13, [Keskuskatu 3]
77601 Suonenjoki

Suomen riistakeskus Pohjois-Savo
Kiekkotie 4
70200 Kuopio
pohjois-savo@riista.fi

Asianro: 119/03.06.03/2026

ASIA: LAUSUNTO TEEREN SOITIMESTA KOPPELOSUON AURINKOVOIMAHANKEALUEELLA

Kiitän mahdollisuudesta antaa lausunto teeren soitimesta koskien Suonenjoen Koppelosuon aurinkovoimahankeeseen asemakaavapäätöksen oikaisuvaatimusta. Riistahallintolain mukaan Suomen riistakeskuksen tehtävänä on muun muassa kestävä riistatalouden edistäminen sekä riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonta sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistäminen. Toimin Pohjois-Savon riistapäällikkönä ja koulutukseltani olen filosofian tohtori. Väitöskirjassani tutkin teerikukkojen elinaikaista lisääntymismenestystä soitimilla. Näistä näkökulmista lausun seuraavaa:

Teeren ryhmäsoitimella teerikukot puolustavat reviiriä, jonka koko vaihtelee kukkojen määrästä ja reviirin sijainnista riippuen n. 10 neliömetristä jopa satoihin neliömetreihin. Soitimen keskustassa reviirit ovat pienempiä, koska kilpailu tilasta on kovempaa. Soitimen laidoilla on väljempää. Teerikukot ovat uskollisia soitimelle, jolla alkavat reviiriä puolustaa (yleensä toisena keväänään), ja palaavat samalle paikalle vuodesta toiseen keväisin, mutta myös alkusyksyllä, niin pitkään kuin ovat elossa.

Soidinpaikan suhteen teerellä ei ole juuri muita vaatimuksia kuin riittävä avoimuus. Soidin voi sijaita avosuolla, pellolla, järven jäällä tai muulla vastaavalla puuttomalla alueella, josta on vähintään noin 100 metrin esteetön näkyvyys lähimpään metsänreunaan, yleensä kuitenkin joitakin satoja metrejä. Teerien parittelut tapahtuvat soitimella. Naaraat suosivat parittelukumppaneikseen kukkoja, joilla on reviirit soitimen keskustassa. Yleensä yksi tai muutama keskuskukko saa lähes kaikki soitimen parittelut. Tällaisen keskusreviirin saaminen ja puolustaminen vaatii kukolta yleensä useamman vuoden aktiivista läsnäoloa soitimella ja voitokkaita taisteluita toisia kukkoja vastaan. Soitimen sijainti määrittyykin oikeastaan sen keskeisten kukkojen sijainnin, eikä niinkään kiinteiden maamerkkien suhteen. Soitimen keskeiset valtakukot saapuvat soitimelle aamuisin ensimmäisinä ja lähtevät viimeisinä, ja muut kukot asettuvat omille paikoilleen niiden ympärille. Erityisesti tämän huomaa järven jäällä olevilla soitimilla.

Teerinaaras parittelee yleensä toukokuun alkupäivien aikana, useimmiten vain kerran ja vain yhden kukon kanssa. Paritteluiden ajoittuminen riippuu kevään etenemisestä ja säätilasta. Lämmin huhtikuu aikaistaa paritteluhuippua ja tasaisen lämmän ja aurinkoinen jakso h-hetkellä saa lähes kaikki soitimella käyvät teerinaaraat parittelemaan jopa muutaman päivän sisällä. Toisaalta, jos juuri parittelujakson kynnyksellä sää kylmenee ja muuttuu sateiseksi, naaraiden paritteluinnoisuus

laantuu ja parittelut voivat siirtyä useilla päivillä eteenpäin ja ajoittua ripotellen jopa kahden viikon ajalle muutaman ”rytinäpäivän” sijaan.

Naaraat pesivät yleensä parin kilometrin säteellä soitimesta, jolla kävivät parittelemassa, ja onnistuneen pesinnän myötä ne palaavat yleensä samalle soitimelle parittelemaan myös seuraavana vuonna. Naaraat suosivat soitimia, joilla on paljon kukkoja. Yksittäin soivat tai muutaman kukon ryhmät eivät naaraita kiinnosta. Yleensä 10–15 reviirillisen kukon soitimet ovat jo oikein vetovoimaisia naaraiden silmissä. Teerikannan ollessa voimissaan, hyvällä soidinpaikalla voi olla jopa useita kymmeniä reviirillisiä kukkoja ja reviirittömiä nuoria kukkoja päälle. Tällöin soitimelle muodostuu usein kaksi tai kolmekin ”keskustaa”, joita kanat suosivat, koska yksi kukko ei voi hallita koko soidinareena.

Metsäkanalintukannoille on luontaista voimakkaat kannanvaihtelut vuosien välillä. Teeri on suhteellisen lyhytikäinen laji, jolla on korkea luontainen kuolleisuus, (maksimi elinikä n. 7 vuotta, mutta suurin osa ei elä edes 3-vuotiaaksi) ja suuri lisääntymispotentiaali (naaraat munivat joka vuosi, yleensä 7–9 munaa). Teerikukot perustavat yleensä reviirin samalle soitimelle, jolla saivat alkunsa, mutta naaraat siirtyvät synnyinseuduiltaan ensimmäisen elinvuotensa aikana vähintään muutaman kilometrin, jopa muutaman kymmenen kilometrin päähän, jotta välttävätkin parittelun lähisukulaisten kukkojen kanssa. Kannanvaihteluiden myötä vakiintuneellakin soidinpaikalla reviirillisten kukkojen määrä voi vaihdella huomattavasti vuosien välillä. Tästä syystä soitimen kokoa kartoittaessa, soitimella olisi hyvä käydä vähintään kahtena peräkkäisenä keväänä huhti-toukokuun vaihteessa, aamun sarastaessa selkeänä päivänä.

Soitimen säilyvyyden ja sen myötä paikallisen teerikannan kannalta, soitimen sijainnin määräävien valtakukkojen elossa säilyminen on avainasemassa. Teerikukot tulevat syksyisin soidinpaikoille jo elokuun lopulta alkaen katsastamaan, ketä on vielä kesän jäljiltä elossa. Kevätsoidin on teerikukoille kova rutistus ja kukkojen luontainen kuolleisuus on suurinta juuri kesällä soitimen jälkeen, kun ne ovat heikossa kunnossa ja pitäisi sulkasadostakin selvittää. Teerikukkojen metsästäminen syysoitimelta syyskuussa on verraten helppoa ja malttamaton metsästäjä voi helposti ampuu koko soitimen pilalle. Soitimen sijainnin määräävät keskuskukot tulevat soitimelle yleensä ensimmäisinä ja lähtevät viimeisinä, joten ne ovat syyskuuisena aamuna suurimmassa riskissä tulla ammutuksi. Keskimääräiseltä 10–15 reviirikukon soitimelta jo muutaman keskuskukon ampuminen syksyllä voi muuttaa soitimen dynamiikkaa, ja reunakukot voivat siirtyä kevääksi toiselle soitimelle. Jo tällainen vähäiseltäkin tuntuva metsästys syysoitimelta voi johtaa soitimen autoitumiseen, jos pyyntiä tapahtuu vuosittain jopa lintukannan vaihtelun laskuvaiheessa.

Asemapiirustuksen perusteella koko teerien soidinpaikkana käyttämä Koppelosuon peltoalue rakennettaisiin täyteen aurinkokennoja ja muuta aurinkovoimaan liittyvää infrastruktuuria. Teeren näkökulmasta alue ei olisi enää jatkossa avoin eikä siten kelvollinen soidinpaikaksi. On hyvin todennäköistä, että jos peltoalue rakennetaan kesän aikana täyteen aurinkokennoja, tulevat teerikukot vanhasta muistista pellon reunapuihin elo-syyskuussa syysoitimelle, mutta viimeistään seuraavan kevään aikana kukot siirtyvät soimaan muualle, koska aiempi avoin soidinareena on menetetty. Tunteamatta alueen teeren soidinpaikkoja tarkemmin, on vaikea ennakoida, kuinka läheltä vaihtoehtoinen soidin löytyy, ja kuinka suuria vaikutuksia Koppelosuon soidinpaikan menettämisellä on paikalliselle teerikannalle.

Metsästyslain 37 §:n 1 momentin mukaan ”Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.” Rakennustöitä ei siten voi suorittaa ainakaan maaliskokuun aikana, koska silloin soidin väistämättä häiriintyy. Toisaalta myös syysoitimen voi mielestäni tulkita lain tarkoittamaksi soitimeksi, vaikka syksyllä ei paritteluja tapahdukaan. Syysoitimella on kuitenkin tärkeä rooli, koska siellä pohjustetaan kukkojen hierarkiaa kevään soidinta silmällä pitäen. Rakennustyöt tulisi siten ajoittaa selkeästi kesäaikaan (kesä-elokuu).

Yhteenvetona totean, että asemakaavassa esitetty aurinkovoiman rakentaminen Koppelosuolle johtaa todennäköisesti paikalla olevan teeren soitimen katoamiseen ja kukkojen siirtymiseen toisille soitimille, mutta vaikutuksia paikalliseen teerikantaan on vaikea ennakoida. Teeri on luokiteltu koko maan tasolla elinvoimaiseksi ja teerikannan pitkäaikainen kehityssuunta Pohjois-Savossa tällä vuosituhanella on jopa lievästi kasvava. Yksittäisenä tapahtumana Koppelosuon soidinpaikan menetys tuskin teerikannan kehitykseen merkittävästi vaikuttaa, mutta vastaavan maankäytön lisääntyessä yhteisvaikutukset voivat kumuloidua, mikä voi heikentää teerikannan kehitystä tulevaisuudessa, kun useat sinänsä pienialaiset toimenpiteet pirstovat teerien elinympäristön.

Kuopiossa 27.4.2026

riistapäällikkö

Suomen riistakeskus Pohjois-Savo